

Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

Ivan Hrstić: Ruši li Ustavni sud i ustavnu definiciju braka?

Mario Strinavić · Saturday, February 15th, 2020

Ustavni sud uzurpira ovlasti i na mala vrata najavljuje sljedeći korak - pravo na posvajanje. To je logičan sljedeći cilj onih koji se ponašaju kao da je posvajanje "lijek" za istospolne obitelji, a ne "lijek" za nezbrinutu djecu

Nema nikakve dvojbe, posljednjom odlukom da istospolni partneri ne smiju biti diskriminirani u usluzi(!) udomljavanja, Ustavni sud zagazio je duboko u područje koje mu nipošto ne pripada. Izdvojeno mišljenje suca Šumanovića kirurški precizno secira situaciju u kojoj je Ustavni sud prisvojio ulogu zakonodavca i počeo kreirati zakonski okvir bez stvarnog temelja u ustavnopravnom poretku Republike Hrvatske, pa čak i u suprotnosti s njim.

Odmah da napomenem, u jednom se slažem s mišljenjem Ustavnog suda: Istospolni partneri ne bi smjeli na temelju prirode svoje veze biti unaprijed automatizmom isključeni iz razmatranja mogu li ili ne biti udomitelji, pa na koncu i posvojitelji. Jer, jednostavno je nemoguće unaprijed predvidjeti sve moguće iznimne okolnosti u kojima bi i takav par mogao biti prvi (ili zadnji, svejedno!) izbor za vođenje brige o tuđem djetetu, da ne govorimo o situacijama u kojima je jedan od partnera u istospolnoj zajednici biološki roditelj djeteta. Istospolne obitelji s djecom već postoje i preko te činjenice nijedno zakonodavstvo ne može i ne smije prijeći. I to prije svega u interesu djece koja u takvim obiteljima žive!

No, takvo mišljenje je u suštini i dalje samo mišljenje, koje tek mora naći svoju kvalitetnu podlogu u hrvatskom zakonodavstvu i ako te podloge nema, nije Ustavni sud taj koji smije uzurpirati pravo da tu rupu popuni. Usud ne može pisati zakone! A ako smatra da je neki zakon neustavan, ne da je u neskladu s nekim zamišljenim idealnim ustavom u glavama ustavnih sudaca, već i da je u neskladu sa stvarnim postojećim Ustavom RH - onda je dužan hrabro donijeti odluku u skladu s tim i ukinuti neustavni zakon.

Kako ističe sudac Šumanović u svojem izdvojenom mišljenju, Ustavni sud se po svojoj

definiciji “ne bavi, jer za to nema ovlasti, pitanjima ocjene određenog zakonodavnog koncepta, odabranog modela i njegova ustroja, njegove opravdanosti i efikasnosti”. Zakonodavac ima pravo procjenjivati koji oblik skrbi za nezbrinutu djecu je najbolji, prije svega iz perspektive te djece, pa tek onda iz perspektive zamjenskih skrbnika.

U ovom slučaju, Ustavni sud pretpostavlja postojanje nepostojećeg prava na udomljavanje, hvatajući se za nespretnu zakonsku sintagmu koja govori o pravu na nediskriminirani “pristup javnoj usluzi udomljavanja”. Usluga udomljavanja! Hvataju se za tu riječ “usluga” kao utopljenik za slamku! Cilj je jasan, na taj način se udomiteljstvo svodi na gospodarsku djelatnost, pa onda etička, moralna, znanstvena i stručna pitanja, o društvenom konsenzusu da ni ne govorimo. padaju u drugi plan. Dok zakon u svojoj naravi eksplicitno zabranjuje diskriminaciju “korisnika usluge udomljavanja”, Ustavni sud se ponaša kao neki trgovački sud, tumačeći kao da zakon zabranjuje diskriminaciju onih koji tu “uslugu” - pružaju.

No, kako god se u zakonu definiralo udomljavanje, jasno je da ono prije svega mora biti u funkciji djece i njihovog najboljeg interesa. Ili bi barem trebalo tako biti. Koliko god udomljavanje pravno nije isto što i posvojenje, ono je u svojoj suštini isto: posvoitelji i udomitelji djeci bez obitelji pružaju neku vrstu zamjenske obitelji. A u tom slučaju to nije trgovinska transakcija, u prvom planu moraju biti djeca i njihova prava, pa tek onda prava onih koji bi se htjeli baviti brigom za djecu i odgojem djece ili se pak na taj način ostvariti kao roditelji. Što god mi mislili o tome, ako po hrvatskim zakonima posvajati mogu parovi u bračnim zajednicama, iznimno samci, te ako je takav zakon ustavan, onda je posve jasno da ni s udomljavanjem ne bi smjelo biti drugačije - osim možda u posebno definiranim iznimkama.

Jasno je da je ovdje udomljavanje samo sredstvo, nužna stepenica prema konačnom cilju, pretpostavljenom temeljnom pravu istospolnih parova na posvajanje djece. Uostalom, i dvojici istospolnih tužitelja udomiteljstvo je, to sami priznaju, samo surogat za (trenutačnu) nemogućnost posvojenja. Iako ne treba sumnjati u njihovu predanost, da oni iskreno žele biti najbolji mogući udomitelji ili posvoitelji toj djeci (kažu, voljeli bi čak troje djece!), posve je očita i njihova želja da na ovaj nači izbore i društveni probitak u ime socijalne skupine s kojom se identificiraju. Jasno, u tom smislu su i razne LGBT udruge ovakvu odluku suda pozdravljaju kao veliku pobjedu.

Često se kao ultimativni kontraargument ističe da je djeci sigurno bolje u obitelji s istospolnim parom koji se o njima s ljubavlju brine, nego u heteroseksualnoj obitelji s majkom alkoholičarkom ili ocem nasilnikom. Tko to može zanijekati? No, pijanci ni alkoholičari ne dobivaju tuđu djecu na brigu! A razlozi za često odbijanje heteroseksualnih parova uopće ne moraju biti tako drastični. Diskriminirani su razni “nepodobni” psihološki profili, parovi stariji i mlađi od određene dobi, oni koji imaju premale plaće, koji nisu stalno zaposleni, podstanari, itd, itd... a ponekad je dovoljno

da socijalni radnici procijene da vam nedostaju dva-tri kvadrata stana da bi vam "udijelili" dijete! Dakle, jasno je da ne postoji nikakvo pravo na dijete kao neko temeljno ustavno pravo. Ono je uvijek ograničeno zakonodavstvom. Čak i ako istospolni parovi uđu u razmatranje, to ne znači da će automatski dobiti djecu. Osim ako socijalne službe popuste pod pritiskom ovakvih presuda koje se interpretiraju kao da je to već svršena stvar.

- Udomiteljstvo je "lijek" za dijete bez obitelji, a ne za udomitelje bez djece, dijete nije objekt bilo čijih pretenzija i interesnih aspiracija i ne smije biti instrumentalizirano na normativnoj ni na provedbenoj osnovi, savršeno jasno kaže sudac Šumanović. Posve je neshvatljivo kako se većina ustavnih sudaca mogla oglušiti na te argumente.

Naravno, tužitelji ne smatraju da su njihovi zahtjevi na štetu ili preko leđa djece, no, problem ostaje: to nije temeljno pravo definirano Ustavom RH, to je nešto što zakonodavac ima pravo na temelju nekog društvenog konsenzusa ugraditi u zakonodavstvo, jednako kao što ima pravo to i odbiti. Ustavni sud ima dužnost i obvezu pri procjeni ustavnosti nekog zakona procjenjivati cjelokupni ustavnopravni okvir i stvarne namjere zakonodavca kad je pisao Ustav i zakone. Ustavni sud NEMA pravo obavljati taj posao umjesto zakonodavca.

Nije ovo prvi put da se Ustavni sud ponaša kao da ustavna definicija braka, koju su nacionalnim referendumom u Ustav unijeli građani, životari sama za sebe, kao da svojom suštinom ne predstavlja zaglavni kamen relevantnog ustavnopravnog okvira za pitanja obitelji i braka. Niti godinu kasnije, Ustavni sud donio je odluku kojom se potvrđuje da kriruška operacija promjene spola nije nužna da bi se nekome priznala promjena spolnog identiteta. Što pak znači da je ustavna definicija braka kao zajednica muškarca i žene već promijenila značenje. Jer, eto, građani se nisu sjetili izriječkom napomenuti da je to zajednica dvoje ljudi koji su rođeni kao muškarac i žena!

Ovom posljednjom odlukom predsjednik Ustavnog suda Miroslav Šeparović i društvo počeli su se ponašati kao visoki povjerenici u BiH, koji samoinicijativno prema vlastitoj volji mijenjaju sadržaj i intenciju Ustava. U Hrvatskoj, promjena je sada već uvedena na mala vrata, ali apsolutno ništa ne priječi da se vrata širom otvore te da se uskoro slična komesarska odluka donese i za pravo posvojenja, a da pritom ništa ne pitaju ni građane ni zakonodavca. O djeci da i ne govorimo. Piše Ivan Hrčić za [vecernji](#)

Mario Strinavić

This entry was posted on Saturday, February 15th, 2020 at 8:38 pm and is filed under

Nekategorizirano You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Responses are currently closed, but you can [trackback](#) from your own site.